

Aftale om etablering af tværkommunale erhvervshuse

mellem

Erhvervsministeriet (EM)
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

og

Kommunernes Landsforening (KL)
Weidekampsgade 10
2300 København S

I det følgende benævnt "parterne".

Vision

Kommunerne og de tværkommunale erhvervshuse udgør sammen med den digitale erhvervsfremmeplatform kernen i den decentrale erhvervsindsats. Samtidig udgør erhvervshusene bindeleddet mellem lokale og statslige tilbud i erhvervsfremmesystemet. Det er afgørende for et velfungerende erhvervsfremmesystem og virksomhedernes oplevelse heraf, at der er en god og meningsfuld sammenhæng mellem tilbuddene i erhvervsindsatsen. Erhvervshusenes ydelser skal være af høj kvalitet og nemt tilgængelige for virksomheder i hele Danmark.

Baggrund og formål

Aftalen mellem regeringen og DF om forenkling af erhvervsfremmesystemet fastlægger,

- at der etableres 6 Erhvervshuse med særskilte bestyrelser og 6 filialer
- at erhvervshusene skal fungere som stærke kompetencecentre, der samler de specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling
- at ydelserne i de tværkommunale Erhvervshuse og i enkeltkommuner ikke må være overlappende.

Af aftale om kommunernes økonomi for 2019 fremgår endvidere, at ”Arbejdsdelingen mellem den tværkommunale indsats i Erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist, bliver nærmere beskrevet i en rammeaftale mellem regeringen og KL”.

Denne aftale fastlægger etableringen af de tværkommunale erhvervshuse, økonomi samt samarbejde og arbejdsdeling mellem den tværkommunale indsats i erhvervshusene og indsatsen i de enkelte kommuner. Parterne forpligter sig med denne aftale til, at arbejdsdelingen respekteres og overholdes.

Hverken den kommunale erhvervsindsats, associerede enheder eller erhvervshusene må virke konkurrenceforvridende i forhold til private aktører.

Strategisk fokus

Erhvervshusene skal fungere som stærke tværkommunale kompetencecentre og samle de specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling. Erhvervshusenes ydelser skal være tilgængelige for alle virksomheder med behov for specialiseret vejledning og dermed understøtte erhvervslivet og vækst og udvikling i hele Danmark

Erhvervshusene skal endvidere fungere som fysiske knudepunkter i erhvervsfremmesystemet og sikre adgang til de højt specialiserede statslige ordninger.

Med udgangspunkt i deres særlige kendskab til lokale virksomheders behov skal Erhvervshusene og deres bestyrelser spille en vigtig rolle i at skabe en strategisk sammenhæng og retning i erhvervsfremmeindsatsen. De skal fungere som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses regionale og lokale bidragsyder og sparringspartner, når der skal udvikles en samlet erhvervsfremmestrategi for hele Danmark, der udnytter styrkepositioner og håndterer barrierer for vækst i netop deres landsdel.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udarbejder en strategi for den decentrale erhvervsfremmeindsats. Erhvervsfremmestrategien skal indeholde regionale kapitler og virke ramme-sættende for den kommunale erhvervsudvikling. Erhvervshusenes bestyrelser bidrager til strategien, herunder i formuleringen af regionale kapitler, for at underbygge den lokale forankring

Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse understøtter i den forbindelse erhvervshusenes bestyrelser med analyser og viden om erhvervsforholdene i den geografiske erhvervshuset dækker. Sekretariatet vil desuden bistå bestyrelserne i dialogen med relevante aktører i forhold til bidraget til formuleringen af de regionale kapitler.

Organisering og finansiering

Erhvervshusene etableres i Lov om erhvervsfremme som særlige forvaltningssubjekter og dermed selvstændige juridiske enheder inden for den offentlige forvaltning, som en del af den kommunale erhvervsfremmestruktur. Det indebærer, at reglerne i bl.a. lov om Folketingets Ombudsmand, arkivloven, offentlighedsloven, forvaltningsloven, ligestillingsloven samt de almindelige forvaltningsretlige principper finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af Erhvervshusene.

KKR varetager en styrende rolle for Erhvervshusene, og skal inddrages i udarbejdelsen af erhvervshusenes bidrag til erhvervsfremmestrategien, og indgår bl.a. årlige resultatkontrakter med Erhvervshusene om konkrete mål og indsatser.

Der etableres 6 erhvervshuse med særskilte bestyrelser og 6 filialer. Erhvervshusene placeres i Aalborg, Aarhus, Odense, Haderslev, Sorø og København. Filialerne placeres i Nykøbing Mors, Herning, Horsens, Hillerød, Vordingborg og Rønne. Bornholm får en selvstændig bestyrelse (se nedenfor). Kommuner i grænselandet mellem to erhvervshuse får mulighed for at flytte til det erhvervshus, som de oplever den største tilknytning til. Det aftales lokalt og godkendes af erhvervsministeren ud fra kriterier omtalt under afsnit om grænsekommuner.

Erhvervshusene ledes af en bestyrelse. Erhvervshusenes bestyrelser får til opgave at sikre en effektiv opgavevaretagelse, der møder virksomhedernes behov og tværkommunale prioriteter for erhvervsudviklingen. Bestyrelser består af 11 medlemmer, herunder 1 formand, og 1 observatør:

- 1 formand, der udpeges af KKR, som skal være folkevalgt og gerne have baggrund i det private erhvervsliv,
- 3 medlemmer, der udpeges af KKR blandt kommunale politiske repræsentanter,
- 4 medlemmer, der udpeges af KKR blandt virksomhedsrepræsentanter, herunder små- og mellemstore virksomheder, efter indstilling fra erhvervsorganisationer,
- 1 medlem, der udpeges af KKR blandt repræsentanter fra en videninstitution,
- 1 medlem, der udpeges af KKR fra en arbejdstagerorganisation efter indstilling fra de faglige hovedorganisationer (LO, FTF og AC) i fællesskab, og
- 1 medlem, der udpeges af regionsrådet.
- 1 observatør fra Erhvervsministeriet.

Der aftales nærmere rammer for vederlag til bestyrelsesmedlemmer i standardvedtægterne for erhvervshusene.

Den daglige drift af det enkelte erhvervshus og tilknyttede filialer ledes af en direktør. Direktøren ansættes af bestyrelsen.

Bornholm

Det fremgår af den politiske aftale mellem regeringen og DF (24. maj 2018), at Bornholm får en særlig ordning med en erhvervshusfilial og en egen erhvervshusbestyrelse, der på linie med de øvrige erhvervshusbestyrelser kan bidrage til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi for den decentrale erhvervsfremmeindsats. *Bilag 2* beskriver styringen af filialen.

Virksomhedsoverdragelse

Medarbejderne i de eksisterende væksthuse overdrages i henhold til reglerne i virksomhedsoverdragelsesloven til erhvervshusene per 1. januar 2019.

Budget

Kommunerne finansierer erhvervshusenes basisbevilling med 161,8 mio. kr. årligt (2019) (hvoraf godt 100 mio. kr. stammer fra kommunernes nuværende finansiering af væksthuse, som kommunerne kompenseres for via bloktilskuddet). Det følger af den aftale om kommunernes økonomi, der er indgået mellem Regeringen og KL d. 7. juni 2018.

Basisbevillingen er dimensioneret til at løse erhvervshusenes kerneopgaver som stærke kompetencecentre for vejledning af virksomheder og som bidragsyder til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi. Erhvervshusenes basisbevilling pris- og lønreguleres. Bevillingen og fordelingen mellem erhvervshuse beregnes på baggrund af befolkningstallet i de kommuner, der hører til erhvervshuset. Beregningen foretages af Økonomi- og Indenrigsministeriet på baggrund af befolkningstallet året før budgetåret og udmeldes hvert år i august. Nedenstående tabel afspejler fordelingen baseret på befolkningstallet i 2017 på baggrund af vedlagte opgørelse over fordelingen af kommuner i de enkelte erhvervshuse, jf. *bilag 1*.

Tabel 1: Bevillinger til erhvervshuse

Erhvervshus	Mio. kr.	Andel	Medlemskommuner
Hovedstaden	50,23	31%	29
Midtjylland	35,96	22%	19
Sjælland	23,91	15%	17
Syddjylland	22,12	14%	13
Nordjylland	16,47	10%	11
Fyn	13,11	8%	9
Total	161,8	100%	98

Grænsekommuner

Kommuner i grænselandet mellem to erhvervshuse kan under visse betingelser flytte til det erhvervshus, som de oplever den største tilknytning til. Ansøgning herom skal ske til erhvervsministeren efter indstilling via KKR. Flytninger skal ske indenfor KKR-grænserne og under hensyntagen til dels den enkelte kommunes tilknytningsforhold og nærhed til et andet erhvervshus og dels under hensyn til betingelserne for fortsat virke i de involverede erhvervshuse. Flytningen til et andet erhvervshus vil betyde ændringer i de bevillinger, der fremgår af tabel 1.

Mulighed for fælles administration

Erhvervshusene kan samle administrative funktioner, herunder projektadministration, på tværs af erhvervshusene for herved at øge kvaliteten og effektiviteten af administrationen til gavn for virksomhederne. Beslutningen træffes i et samarbejde mellem KKR og erhvervshusenes bestyrelser og under hensyntagen til, at hvert erhvervshus har mulighed for at have de nødvendige stabsfunktioner efter eget valg.

Funktionsdeling

Erhvervshusene kan udveksle kompetencer på tværs af erhvervshusene. Det skal understøtte, at erhvervshusene kan tilbyde en bred vifte af specialistkompetencer til virksomhederne, og dermed understøtte ambitionen i den politiske aftale om at være stærke kompetencecentre. Det vil være et krav, at der skal være faste konsulenter tilknyttet det enkelte erhvervshus, og at erhvervshusene vil skulle kunne betjene alle typer virksomheder med behov for specialiseret erhvervs-service.

Arbejdsdeling mellem erhvervshuse og kommuner

Det er afgørende for et velfungerende og sammenhængende erhvervsfremmesystem, at der er et tæt samarbejde om erhvervsfremmeindsatsen mellem de enkelte kommuner og de tværkommunale erhvervshuse; herunder at begge parter har kendskab til hinandens tilbud, så virksomhederne henvises til den aktør, der bedst kan hjælpe den enkelte virksomhed. Det betyder, at både kommuner og erhvervshuse skal respektere den aftalte arbejdsdeling, så der ikke opstår overlap i indsatsen, og at begge parter skal have kendskab til hinandens ydelser, herunder også til kommunernes virksomhedsrettede myndighedsopgaver.

Arbejdsdelingen mellem kommuner og erhvervshuse indebærer, at kommunerne bl.a. kan tilbyde lokale virksomheder grundlæggende erhvervsfremmeydelser, herunder 1:1 vejledning, der hjælper virksomhederne videre, varetage lokal erhvervsudvikling og udvikling af lokale

rammevilkår, mens erhvervshusene får ansvaret for erhvervsfremmetilbud, der kræver mere specialiserede faglige kompetencer. Arbejdsdelingen beskrives nærmere i det følgende.

Erhvervshuse og enkeltkommuner kan indgå aftale om samarbejde, der indebærer, at erhvervshusene varetager funktioner, der går udover den arbejdsdeling, der er beskrevet i denne aftale. For eksempel skal kommuner have mulighed for at tilkøbe erhvervshusene som operatør på lokale erhvervsfremmeydelser eller indgå aftale om, at erhvervshusene skal komme ud lokalt for at gennemføre specialiserede vejledningsforløb tæt på virksomhederne.

Ønsker erhvervshuse eller enkeltkommuner at styrke den højt specialiserede erhvervsfremmeindsats, skal det ske i samarbejde med relevante statslige ordninger.

Den digitale erhvervsfremmeplatform bliver den fælles offentlige digitale indgang til information og vejledning om opstart, drift og udvikling af virksomhed og hjemmeside for erhvervshusene. Data fra erhvervshusenes CRM-system skal kunne anvendes i den digitale erhvervsfremmeplatform. Nærmere retningslinjer herfor fastsættes af Erhvervsstyrelsen efter aftale med KL.

Specialiserede ydelser i de tværkommunale erhvervshuse

De tværkommunale erhvervshuse samler de specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling.

Erhvervshusene skal varetage specialiseret erhvervsservice i form af virksomhedsspecifikke vejledningsforløb. Med sådanne vejledningsforløb forstås eksempelvis forløb med et eller flere møder, der hjælper virksomheder med at kortlægge deres vækst- eller forretningspotentiale og udarbejde en forretnings/vækstplan. Erhvervshusene kan efterfølgende henvise virksomhederne til andre private eller offentlige tilbud, der kan medvirke til at realisere vækstpotentialet/forretningsplanen.

De specialiserede ydelser omfatter eksempelvis vejledning om automatisering og digitalisering, generationsskifte, ny teknologi, innovation, specialiseret organisationsudvikling, eksport, finansiering, internationalisering, nye forretningsmodeller m.v.

Erhvervshusene skal være fysiske knudepunkter i erhvervsfremmesystemet, så virksomhederne oplever en høj og ensartet kvalitet i de specialiserede offentlige vejledningstilbud. Relevante statslige tilbud om fx internationalisering (Eksportrådet), kapitalformidling (Vækstfonden) og innovation (Innovationsfonden) skal være tilgængelige for virksomhederne via erhvervshusene. Øvrige højt specialiserede vejledningstilbud, fx om teknologiske kompetencer eller immaterielle rettigheder, kan gøres tilgængelige i erhvervshusene efter aftale med de relevante statslige aktører.

Derudover forventes der at være et tæt samarbejde mellem erhvervshusene og andre tilbud indenfor klyngeområdet, formidling af arbejdskraft m.v.

Erhvervshusene kan være operatør på erhvervsfremmeprojekter, hvor operatørrollen ligger i forlængelse af deres hovedopgaver.

Vejledning og erhvervsudvikling i de enkelte kommuners erhvervsindsats

Kommunerne er det lokale omdrejningspunkt for virksomhederne. Virksomheder og kommuner kan udvikle en stærk lokal erhvervsfremmeindsats i den enkelte kommune og på tværs af kommuner. Kommunerne er den lokale indgang til erhvervsfremmesystemet for mange virksomheder med eksempelvis erhvervsråd og erhvervscentre og mulighed for at udføre lokale erhvervsserviceydelser, herunder 1:1-vejledning, der kan hjælpe virksomhederne videre.

1-1 vejledningen understøttes af og bygger oven på den digitale platform, der er den fællesoffentlige digitale indgang til generel information og vejledning om opstart, drift og udvikling af virksomhed.

Den kommunale erhvervsindsats er for før-startere, iværksættere og virksomheder. Den lokale 1:1 vejledning skal være mere grundlæggende end den specialiserede vejledning, der foretages i Erhvervshusene. Den skal derudover have fokus på at hjælpe virksomhederne videre og må ikke være overlappende med aktiviteter eller ydelser, der finder sted i Erhvervshusene.

Vejledningen kan eksempelvis bestå af information og vejledning om opstart, drift og udvikling af grundlæggende karakter, herunder hjælp i krydsfeltet mellem erhvervsfremmetilbud og kommunernes virksomhedsrettede myndighedsopgaver eller tilbud om mentorordninger. Har virksomhederne brug for hjælp eller behovsafdækning af mere specialiseret karakter, henvises de til erhvervshusene. Det er tilfældet, når hjælpen eller behovsafdækningen vedrører den specialiserede erhvervsservice eller har karakter af forløb med et eller flere møder, der skal udmunde i en forretnings- eller vækstplan. Har virksomhederne brug for egentlig rådgivning eller højt specialiseret vejledning, henvises de til privat rådgivning eller statslige ordninger.

Kommunernes lokale erhvervsfremmeindsats kan også omfatte kollektive arrangementer, som fx informationsmøder, kompetenceudvikling målrettet lokale virksomheders behov for ledelses- og organisationsudvikling, facilitering af samarbejde og netværk mellem lokale virksomheder, der kan arrangeres i samarbejde med andre erhvervsfremmeaktører som eksempelvis erhvervshusene eller private rådgivere.

Kommunerne kan endvidere igangsætte indsatser for at styrke sammenhængen mellem erhvervsfremmeindsatser og kommunernes virksomhedsrettede myndighedsopgaver, som eksempelvis beskæftigelsesindsatsen, planområdet, byggesager og miljøgodkendelser m.v., til gavn for lokale virksomheder.

Kommunerne kan endvidere igangsætte lokale erhvervsudviklingsprojekter, herunder eksempelvis udvikling af den lokale iværksætterkultur, events, udvikling af udkantsområder og samarbejde med uddannelses- eller videninstitutioner om erhvervsuddannelser, lærlinge- og praktikordninger, campusområder m.v., der understøtter den lokale erhvervsudvikling. Kommunerne kan endvidere medfinansiere iværksætterfællesskaber inden for rammerne af kommunalfuldmagten i de dele af landet, hvor disse ikke konkurrerer med det private marked.

Kommunale erhvervsudviklingsindsatser, der går videre end at bedrive virksomhed i den pågældende kommune, skal varetages inden for rammerne af den samlede strategi for den decentrale erhvervsfremmeindsats. Det gælder bl.a. indsatser om digitalisering, og ny teknologi, nye forretningsmodeller og klynger.

Kommunernes erhvervsfremmeaktiviteter kan gennemføres som en del af kommunens forvaltning eller i regi af selvstændige juridiske enheder. Det gælder i begge tilfælde, at lokale erhvervsfremmeoperatører skal være tilkøbt den digitale erhvervsfremmeplatform.

Styring

Denne etableringsaftale suppleres af en flerårig rammeaftale, der bl.a. definerer arbejdsopgaver samt overordnede mål og fokusområder for Erhvervshusene, og samspillet mellem den digitale erhvervsfremmeplatform og CRM-data fra erhvervshusene. Inden for rammerne af denne indgår KKR årligt resultatkontrakter med erhvervshusene.

Indeværende aftale samt erhvervshusenes virke evalueres efter to år.

Erhvervsministeren fastsætter regler om standardvedtægter for erhvervshuse. Det nærmere indhold af standardvedtægterne sker efter aftale med KL. Bestyrelserne for erhvervshusene fastlægger forretningsordenen for de enkelte erhvervshuse. Forretningsordenen og evt. ændringer heraf godkendes af erhvervsministeren.

Ikrafttræden

Etableringsaftalen træder i kraft den 1. januar 2019 og indgås med forbehold for den endelige vedtagelse i Folketinget af ny lov om erhvervsfremme.

BILAG 1 – ERHVERVSHUSE OG FORDELING AF KOMMUNER

Hovedstaden	Midtjylland	Sjælland	Syddjylland
København	Horsens	Greve	Haderslev
Frederiksberg	Herning	Køge	Billund
Ballerup	Holstebro	Roskilde	Sønderborg
Brøndby	Lemvig	Solrød	Tønder
Dragør	Struer	Odsherred	Esbjerg
Gentofte	Syddjurs	Holbæk	Fanø
Gladsaxe	Norddjurs	Kalundborg	Varde
Glostrup	Favrskov	Ringsted	Vejen
Herlev	Odder	Slagelse	Aabenraa
Albertslund	Randers	Sorø	Fredericia
Hvidovre	Silkeborg	Faxe	Kolding
Høje-Taastrup	Samsø	Stevns	Vejle
Lyngby-Taarbæk	Skanderborg	Lolland	Middelfart
Rødovre	Aarhus	Næstved	
Ishøj	Ikast-Brande	Guldborgsund	
Tårnby	Ringkøbing-Skjern	Vordingborg	
Vallensbæk	Hedensted	Lejre	
Furesø	Skive		
Allerød	Viborg		
Fredensborg			
Helsingør			
Hillerød			
Hørsholm			
Rudersdal			
Egedal			
Frederikssund			
Halsnæs			
Gribskov			
Bornholm			

Fyn	Nordjylland
Assens	Morsø
Faaborg-Midtfyn	Thisted
Kerteminde	Brønderslev
Nyborg	Frederikshavn
Odense	Vesthimmerlands
Svendborg	Læsø
Nordfyn	Rebild
Langeland	Mariagerfjord
Ærø	Jammerbugt
	Aalborg
	Hjørring

BILAG 2 – STYRINGEN AF BORNHOLMS ERHVERVSHUSFILIAL

Udpegning af medlemmerne til bestyrelsen for filialen varetages af Bornholms Regionskommune, og sammensætningen af bestyrelsen sker efter samme model som de øvrige erhvervshusbestyrelser, idet Bornholm som regionskommune også udpeger den ene regionale repræsentant. For at sikre koordination og sammenhæng kan det aftales lokalt i KKR Hovedstaden, at formanden for filialbestyrelsen får plads som observatør i bestyrelsen for Erhvervshus Hovedstaden, og tilsvarende kan Erhvervshus Hovedstaden få en observatørpost i filialbestyrelsen. Filialbestyrelsen fungerer med udgangspunkt i de samme standardvedtægter som de øvrige erhvervshusbestyrelser. Bornholms Regionskommune kan bemyndige filialbestyrelsen til at varetage yderligere funktioner – f.eks. i relation til den lokale erhvervsservice og den virksomhedsrettede myndighedsbetjening.

Med sin indsigt i de lokale forhold på Bornholm, bidrager filialbestyrelsen til afdækningen af bornholmske virksomheders efterspørgsel efter specialiseret erhvervsservice. Det fastlægges i resultatkontrakten mellem KKR og Erhvervshus hovedstaden, hvordan Erhvervshus Hovedstadens ressourcer mest effektivt kan imødekomme efterspørgslen.

Filialen finansieres af Erhvervshus Hovedstaden og filialen bemannes med ansatte i Erhvervshus Hovedstaden. I tillæg hertil kan Erhvervshus Hovedstadens øvrige ansatte understøtte, at virksomhederne på Bornholm får adgang til den efterspurgte specialiserede erhvervsservice.

For at sikre sammenhæng til den lokale erhvervsservice og den virksomhedsrettede myndighedsbetjening på Bornholm, kan det aftales mellem filialbestyrelsen og Erhvervshus Hovedstaden, at en lokal erhvervschef på Bornholm også kan fungere som daglig leder for erhvervshusfilialens medarbejdere og herigennem tilrettelægge den daglige drift og prioritering, så de bornholmske virksomheder oplever en sammenhængende indsats.